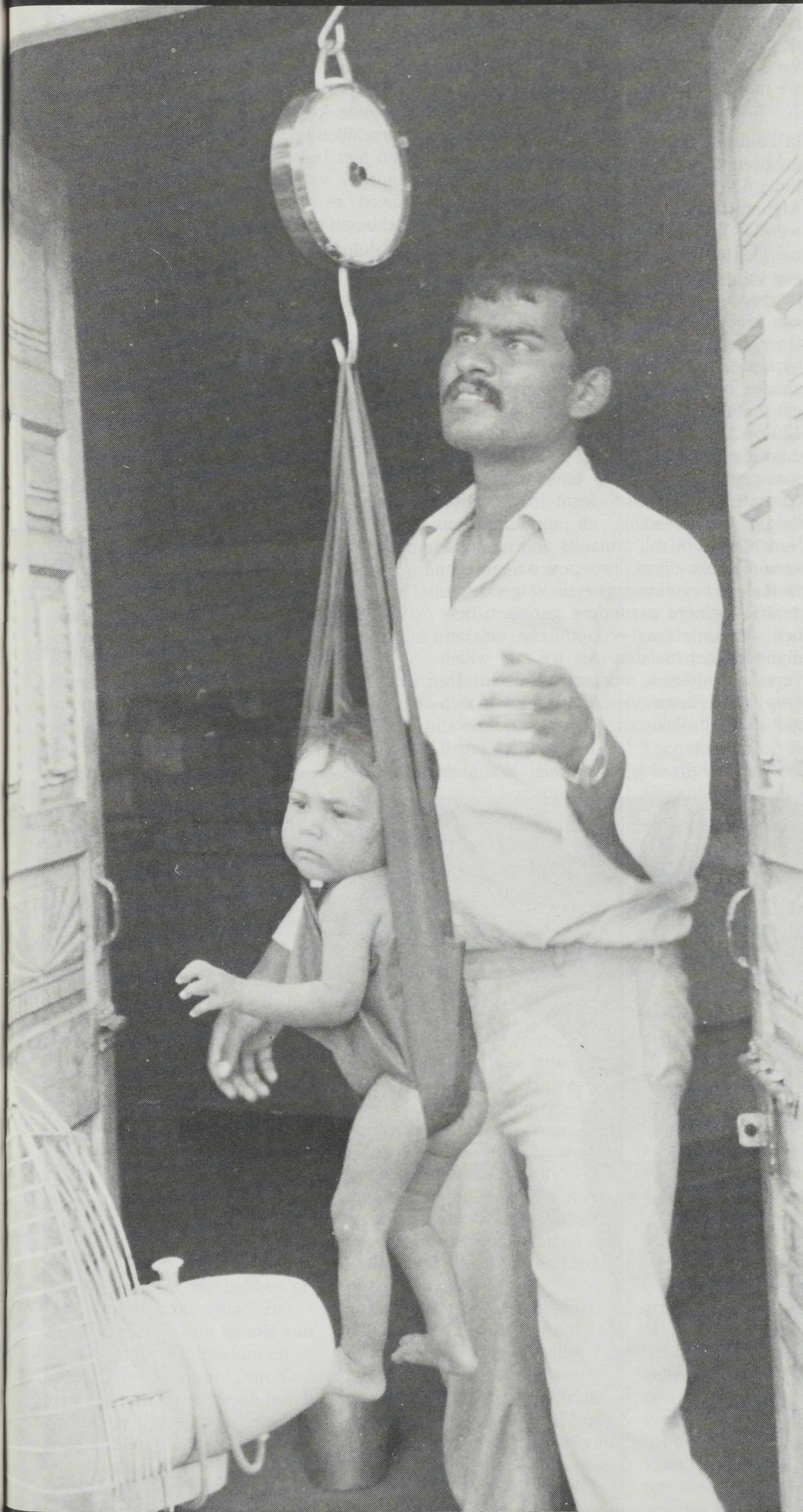

Bij de 'Primary Health Care' in een dorpje in de buurt van Sialkot worden de kinderen onderzocht op de relatie tussen hun gewicht en de hoeveelheid voedsel die ze binnenkrijgen

hygiëne. Op het uur van de middaggut kleurden we affiches in om op te hangen in de afdeling. En zo hingen naast elkaar platen van Het laatste avondmaal en Gezond eten. Van Jezus wekt Lazarus op en Familieplanning. Van De smalle weg tot de hemelpoort en The road to better health. Van de Bruiloft te Kana en Hoe rehydratievloeistof maken. Het was allemaal wel goed bedoeld. Maar verwacht je wonderen? Allah heet de Geduldige.

Mijn trouwe kamergenoot snort de geluiden van buiten weg. De oproep tot gebed vanaf de minaret, het gejang van een geschopte hond, de spelende kinderen zonder belangstelling voor de bulderende videofilm, de generator die het water tot hoog boven ons in het bassin pompt... Op monotone wieken blaast de fan even rust over mijn lichaam, als de vochtige moesson-hitte mij in de middag een uur op bed drukt. Niet ver van hier ligt een vrouw te puffen voor gezinsuitbreiding, ze heeft al acht meisjes. Natuurlijk moet het een zoon worden, wie zal haar anders voorzien op haar oude dag? Of van het aanzien van een schoonmoeder? Wie zal de familienaam dragen? Wie geeft haar financiële zekerheid als haar man haar plots ontvalt, of gewoon wegloopt? Uiteraard heeft ze haar plaats op de plattegrond van neven en nichten, waar elke persoon een eigen titel draagt. Ze zal haar weg makkelijker vinden in het doolhof van de familie dan in haar eigen stad. Maar alleen een zoon kan haar zorgen wegblazen. — De hagedissen op mijn slaapkamermuur zijn bleek van bloedarmoede, roerloos wachten ze op de muskiet die zich tussen de windvlagen door te goed gedaan heeft op mijn huid. Allah schenkt de negende dochter, de moeder vraagt sterilisatie aan.

Platte weilanden, dijken geflankeerd door populieren, smalle sloten, zwarte koeien: de einder van het district Sialkot lijkt op Holland. Met de jeep van het *Primary Health Care* (PHC)-team stuiten we ergens midden in de rijstvelden op drie grijze blokhuizen. Van de overheid, een medicijnpost, weet iemand te vertellen. Driemaal in de week is er een dokter aanwezig, officieel elke dag. Maar dokters verdienen graag bij in hun privé-praktijk. Een verpleegster hoort er ook te zijn, maar veelal blijkt de zaak gesloten. Wie komt er ook in *the middle of nowhere* om medicijnen, als je ze zonder recept ook op de markt kunt kopen? Van aspirines tot *cytostatica*... De mensen in de jeep gniffelen wat. Zij trek-

(Marise Born)